

УДК 351.77

Н.В. Сокур

доцент

В.І. Кіров

здобувач

Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України**МЕХАНІЗМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ:
СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ**

У статті розглянуто механізми управління формуванням принципів здорового способу життя молоді. Проаналізовано стратегії з організації здорового способу життя молоді. Окреслено сучасну систему заходів суспільства в напрямі формування здорового способу життя молоді, яка реалізується на трьох рівнях: соціальному, інфраструктурному, особистісному.

Ключові слова: молодіжне середовище, молодь, здоровий спосіб життя, громадське здоров'я, механізми організації здорового способу життя.

I. Вступ

Здоровий спосіб життя ґрунтується на багатьох чинниках життя людини: сім'я, освіта, робота, відпочинок. Заходи, спрямовані на формування здорового способу життя молоді, включають, зокрема, формування мотивації до ведення здорового способу життя; профілактику алкоголізму, наркоманії, токсикоманії; викорінювання шкідливих звичок; розвиток фізичної культури, забезпечення здорового харчування тощо. Від того, наскільки успішно вже у молодому віці вдається сформувати і закріпити у свідомості навички здорового способу життя, який сприяє розкриттю потенціалу особи, залежить подальша доля молоді людини.

Питаннями формування та розвитку, важливості та необхідності здорового способу життя повинна визначатися діяльність фахівців навчально-виховних закладів, закладів дозвілля і позашкільної освіти, охорони здоров'я, соціальних служб для дітей і молоді, діяльність дитячих і молодіжних громадських об'єднань, підприємств і установ, де навчаються і працюють молоді громадяни, засобів масової інформації і т. ін., а також органів управління. В Україні недостатньо розвинута єдина система управління здоров'ям підростаючого покоління. Через складність і динамічність в організації відповідної допомоги цій категорії населення існує безліч проблем.

Загальнотеоретичні питання формування здорового способу життя розглянуто у працях Г. Апанасенка, Є. Бондаревського, О. Дубогай, В. Новосельського, Р. Паффенбургера, В. Платонова та ін. [6]. Найбільш глибоко загальні закономірності формування здорового способу життя висвітлено в пра-

цях О. Дубогай, С. Душаніна, Л. Іващенко, Т. Кириченко, І. Муравова, А. Сухарева та ін. Змістовий аспект проблеми виховання навичок здорового способу життя детально розкрито В. Артамоновим, Р. Баєвським, В. Войтенко, В. Москаленко, В. Моченовим. Визначення здорового способу життя як комплексу оздоровчих заходів, що забезпечують гармонійний розвиток та зміцнення здоров'я, наведено в працях таких науковців, як: Г. Апанасенко, Е. Булич, Ю. Лісіцин, І. Мурашов. Питаннями стратегії здорового способу життя як складової соціальної політики присвятили свої праці Б. Волос [3], Т. Грузєва [10], Б. Жебровський [4], Я. Кривенко [7], О. Шенкаренко [16] та ін. Суто управлінські аспекти та механізми управління процесами формування та реалізації заходів, технологій та методик з питань здорового способу життя досліджують В. Жигалова [5], В. Нідзельська [11], О. Федько [13], О. Шиян [17] та ін. При цьому аналіз літературних джерел та дисертаційних досліджень свідчить про те, що проблема механізмів формування та реалізації здорового способу життя молоді не була предметом вивчення в галузі державного управління. Разом з тим, основи формування здорового способу життя молоді мають свою специфіку, а їх прикладне значення визначають особливості механізмів управління цими процесами.

У цілому, проблема управління процесами формування та розвитку здорового способу життя серед молоді, формування ціннісного ставлення до здоров'я залишається недостатньо вивченою в сучасній науковій літературі з державного управління. На сьогодні немає єдиного підходу до вирішення проблеми формування та реалізації механі-

змів управління організацією здорового способу життя серед молоді (системи дій, спрямованих на формування і збереження здоров'я, зниження захворюваності і збільшення тривалості життя), а є одиничні дослідження, в різних галузях науки педагогіки, валеології, медицини.

II. Постановка завдання

Метою статті є визначення та обґрунтування стратегії реалізації механізмів управління формуванням та організацією здорового способу життя молоді. Завданнями з реалізації мети були: розгляд механізмів управління з формування принципів здорового способу життя молоді; аналіз стратегії з організації здорового способу життя молоді; обґрунтування сучасної системи заходів суспільства в напрямі формування здорового способу життя молоді, яка реалізується на трьох рівнях: соціальному, інфраструктурному, особистісному.

III. Результати

Здоровий спосіб життя слід розуміти як цілісний спосіб життєдіяльності людей, спрямований на гармонійну єдність фізіологічних, психічних і трудових функцій. Здоровий спосіб життя – «категорія загального поняття “спосіб життя”, що включає сприятливі умови життєдіяльності людини, рівень її культури, зокрема поведінкові і гігієнічні навички, які дають змогу зберігати і зміцнювати здоров'я, підтримують оптимальну якість життя» [12]. У науковій літературі уявлення про здоровий спосіб життя пов'язують з раціонально організованою, фізіологічно оптимальною працею, етично-гігієнічним вихованням, виконанням правил і вимог психогігієни, раціональним харчуванням і особистою гігієною, активним руховим режимом і систематичними заняттями фізичною культурою, ефективним загартуванням, продуманою організацією дозвілля, відмовою від шкідливих звичок [1; 4; 11; 14 та ін.]. Особливо важливим є здоров'я для молодої людини, оскільки є якісною передумовою її майбутньої самореалізації, здібностей до створення сім'ї і народження дітей, до складної навчальної і професійної праці, суспільно-політичної й творчої активності. У сучасних умовах здоров'я перестає бути тільки особистою справою молодої людини, воно стає чинником виживання соціуму в цілому, адже молодь є основою соціального розвитку і чинником політичного балансу, відтворювальним потенціалом нації. Ставлення молоді до здоров'я є системою індивідуальних зв'язків особи з різними явищами соціального середовища, які сприяють, або навпаки, стають загрозою її здоров'ю.

Особливий соціальний статус, специфічні умови навчальної і трудової діяльності, побуту і способу життя молоді відрізняють її від усіх інших категорій населення і роблять

цю групу надзвичайно вразливою в соціальному плані, схильною до дії негативних чинників суспільного життя. Тому зусилля, спрямовані на збереження і зміцнення здоров'я молоді, не дають тривалого успіху і викликають необхідність безперервного пошуку оптимальних шляхів управління здоров'ям молоді. У зв'язку з цим для управління актуалізується проблематика здорового способу життя молоді, пов'язана з такими аспектами:

- зростання і зміна характеру навантажень, які відчуває на собі молода людина у зв'язку з ускладненням соціального життя, зміною його ритму, що провокує негативні прояви у стані здоров'я, зміну характеру захворювань і переважання серед них “хвороб цивілізації”;
- збільшення ризиків як загального (техногенного, екологічного, психологічного, політичного, військового), так і вікового характеру, які можуть спричинити негативні зміни стану здоров'я. Зростання кількості ризиків, які в сучасному суспільстві посилюються, а головне, постійно зростають, призводить до того, що традиційні механізми захисту від несприятливих наслідків впливу перестають ефективно виконувати свої функції, що відображається на соціальному здоров'ї як суспільства в цілому, так і на здоров'ї молоді зокрема.

У ситуації, що склалася, необхідно зупинити негативні тенденції в молодіжному середовищі, ужити радикальних заходів щодо якісного поліпшення системи виховання культури здорового способу життя. Відтак, метою управління з формування принципів здорового способу життя молоді є: орієнтація молоді на підтримку власного здоров'я і здоров'я суспільства в цілому, усвідомлення цінності здоров'я; формування знань про управління станом здоров'я, про принципи і форми здорового способу життя; заміна поведінки в молодіжному середовищі, пов'язаної зі шкідливими звичками, на фізичну активність і громадську діяльність; забезпечення реалізації здорового способу життя. Одним із основних напрямів реалізації зазначених заходів є формування у молоді мотивації до особистої відповідальності за власне здоров'я. Якщо в короткостроковій перспективі ці заходи не будуть реалізовані, то виникне реальна загроза національній безпеці України.

Політика держави тривалий час будувалася на уявленні про те, що охорона здоров'я є обов'язком систем охорони здоров'я і соціального захисту, внаслідок чого відбулася заміна критеріїв якості здоров'я населення на критерії діяльності самих систем у сфері охорони здоров'я. Зокрема, соціальна політика, яка проводиться у сфері здоров'я,

зорієнтована переважно на пошук шляхів поліпшення якості медичного обслуговування, а не на створення умов для оптимальної взаємодії людини і соціальних інститутів (перш за все, сім'ї, освіти, фізичної культури і спорту) для формування здорового способу життя як основного чинника збереження і розвитку здоров'я людини. Важливою проблемою у сфері здоров'я є також відсутність державної ідеології здоров'я. Держава обмежує свою участь у сфері здоров'я розробкою та затвердженням законодавчої бази, в якій, у супереч новим економічним і соціальним умовам, продовжує домінувати погляд на молодь як на об'єкт застосування різноманітних медико-лікувальних технологій, а не суб'єкт, який відповідає за власне здоров'я.

ВООЗ поставила перед країнами світової спільноти завдання перегляду державної політики в галузі охорони здоров'я [2]. Показником соціально-культурного розвитку суспільства, якості життя і найважливішим критерієм доцільності й ефективності всіх сфер господарювання є громадське здоров'я населення. ВООЗ запроваджує концепцію переходу від пріоритетів інтенсивних медичних технологій до пріоритету первинної медичної допомоги і формування здорового способу життя. Контроль та управління громадським здоров'ям переноситься у сферу первинної медичної допомоги на умовах загальної доступності і справедливості задоволення цього виду потреби населення. У кожній країні з урахуванням її соціально-економічних і національно-етнічних особливостей розробляється і створюється інфраструктура системи формування здорового способу життя, а також контролю за її діяльністю.

У діяльності з формування здорового способу життя існують явні і латентні процеси. Явними процесами в реалізації державних заходів з охорони і підтримки здоров'я молоді є обладнані спортивні і тренажерні зали, їдальні, кімнати психологічного розвантаження в закладах, де молодь навчається і працює. Латентні процеси відображають реальний стан справ у реалізації цього напрямку і виражаються у формальному підході до реалізації технологій зі збереження здоров'я.

Сучасна система явних і латентних заходів суспільства в напрямі формування здорового способу життя молоді розвивається і реалізується на трьох рівнях:

- *соціальному*: пропаганда здорового способу життя засобами масової інформації, проведення освітньої і інформаційно-просвітницької роботи установами охорони здоров'я, освіти, культури, соціального захисту населення, підлітково-

молодіжними клубами, громадськими об'єднаннями і т. ін.;

- *інфраструктурному*: створення умов для ведення здорового способу життя в основних сферах життєдіяльності (наявність вільного часу, матеріальних засобів), розвиток мережі фізкультурно-спортивних організацій і закладів дозвілля, профілактичних організацій (центрів медичної профілактики, відновлювальної медицини і реабілітації); проведення екологічного контролю; забезпечення освітніх, медичних та інших установ, організацій необхідним обладнанням тощо;
- *особистісному*: формування системи ціннісних орієнтацій молоді людини, стандартизація побутового устрою її життя.

Звідси стає очевидним, що проблема здоров'я молоді не може бути вирішена тільки зусиллями самої системи охорони здоров'я, медицини без співпраці з іншими установами й організаціями, без об'єднання зусиль і координації дій усіх структур, у тому числі й державного управління, зацікавлених у здоров'ї підростаючого покоління.

Для успішної реалізації стратегії збереження і зміцнення здоров'я молоді необхідно переорієнтувати політику державних органів управління на профілактику захворюваності й асоціальної поведінки молоді, робити акцент у цій роботі на використанні різних форм залучення підлітків до заходів із формування власного здоров'я [15].

До основних чинників, які визначають здоровий спосіб життя, можна зарахувати:

- відсутність шкідливих звичок (зловживання алкоголем і тютюнопаління);
- повноцінне і збалансоване харчування;
- фізична активність;
- регулярне здійснення профілактики і проходження медичних оглядів;
- культура навчання і праці;
- стан навколишнього середовища.

Стратегіями організації здорового способу життя молоді є такі:

1. Перший блок присвячений актуалізації спрямованості на формування у молоді феномену "здоров'я": система знань про здоров'я повинна відображати ідею: "Людина здорова, якщо вона духовно і фізично удосконалює себе і весь час прагне до кращого в особистому і суспільному житті".

2. Другий блок присвячений переосмисленню тактичних цілей процесу виховання молоді: актуалізація спрямованості заходів на осмислення феномену "здоров'я" і співвідношення з ним власного життєвого досвіду і ціннісних уявлень; створення сприятливої психоемоційної атмосфери виховних заходів, коли стиль взаємин його учасників сприяє збереженню психологічного здоров'я

і підвищенню їх життєздатності; створення умов для прояву під час реалізації виховних заходів рухової, комунікативної, ігрової, інтелектуальної, емоційної і громадської активності учасників; конструювання у ході виховних заходів співпраці дорослих і дітей, поліпшення взаємин дітей, батьків, педагогів.

3. Третій блок регламентує єдину медико-психолого-педагогічну діяльність (медичні працівники, педагог-психолог, логопед, соціальний педагог, педагог-організатор, учитель фізкультури і викладач валеології), що забезпечує охорону і зміцнення фізичного, психічного і соціального здоров'я підлітків, формування стійкої мотивації на здоров'ї і здоровому способі життя.

Міжнародний досвід доводить ефективність "рівневої системи роботи" реалізації стратегій органами публічної влади:

1. Державний рівень (державні органи влади):

- формування пріоритету здорового способу життя для всіх;
- розподіл відповідальності з інформаційного супроводу на різних рівнях; розробка методичної літератури;
- інформаційний супровід загальнодержавних цільових програм у всенациональних ЗМІ;
- інформаційний супровід діяльності зі здорового способу життя в регіональних ЗМІ;
- організація інформаційної співпраці з представниками комерційних структур.

2. Регіональний рівень (регіональні органи влади):

- дотримання пріоритету здорового способу життя для всіх;
- забезпечення навчально-виховних закладів методичною літературою;
- інформаційний супровід здорового способу життя регіональними ЗМІ.

3. Місцевий рівень (місцеві органи влади):

- дотримання пріоритету здорового способу життя для всіх;
- забезпечення інформаційної діяльності закладів із забезпечення здорового способу життя для населення;
- проведення відкритих заходів, майстер-класів, днів відкритих дверей;
- пропаганда фізичної активності на рівні кожного закладу (наприклад, спортивного об'єкта);
- інформування регіональної влади про проведення заходів із організації здорового способу життя тощо.

Проте цілеспрямована державна політика із формування у молоді активної життєвої позиції, спрямованої на усвідомлення необхідності зберігати й укріплювати своє здоров'я, виховання навичок культури здоров'я

і здорового способу життя, реалізується не тільки органами управління. Надзвичайно важливу роль у вирішенні цих проблем відіграють засоби масової інформації, громадськість, інші організації.

Таким чином, увага, яка приділяється в зарубіжних країнах розвитку здорового способу життя і вибору стратегічних партнерів, підкреслює значущість механізмів оздоровлення, самореалізації і розвитку молоді, а також засобів боротьби з асоціальними явищами.

Основними умовами ефективної реалізації заходів з формування здорового способу життя молоді є:

- управління процесом формування здорового способу життя молоді (адміністративно-управлінський персонал; працівники закладів, які забезпечують формування та реалізацію здорового способу життя (викладацький, медичний персонал); молоді люди);
- поетапність і комплексність дій у формуванні здорового способу життя молоді на всіх його стадіях: соціальної адаптації, індивідуалізації особи, інтеграції в навчальне середовище, соціального функціонування;
- наявність кадрового, фінансового, матеріально-технічного, правового, організаційного, методичного і інформаційного забезпечення процесу формування здорового способу життя молоді.

Сьогодні очевидно, що успішна реалізація комплексу заходів із пропаганди та реалізації здорового способу життя можлива тільки за умов консолідації зусиль, з одного боку, центральних органів виконавчої влади, обласних та районних органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, з іншого – засобів масової інформації центрального і регіонального рівнів. Серед завдань з реалізації механізмів організації здорового способу життя в молодіжному середовищі слід назвати такі:

1. Організація інформаційно-дослідних заходів, спрямованих на протидію і боротьбу з асоціальними явищами, пропаганду здорового способу життя в молодіжному середовищі: проведення соціологічних досліджень (анкетування, опитування, інтерв'ювання); проведення науково-методичних заходів (семінари, "круглі столи", конференції і т. ін.); розробка, адаптація й апробація методичних матеріалів; формування інформаційних баз даних (молодь "груп ризику", "проблемна" молодь, програми, технології роботи тощо).

2. Формування активної громадської думки щодо протидії і боротьби з асоціальними явищами і пропаганди здорового способу життя в молодіжному середовищі: організація роботи із засобами масової інформації;

організація соціальної реклами (масові заходи, видання друкарської продукції, активізація творчості молоді і т. ін.); проведення роз'яснювальної роботи серед населення про медичні, соціальні і правові наслідки зловживання тютюном, алкоголем і психічно активними речовинами (виступи, лекції, організація дискусій, розміщення інформаційних матеріалів); залучення до участі в профілактичних заходах щодо протидії зловживанню шкідливих речовин, пропаганді здорового способу життя в підлітковому і молодіжному середовищі "значущих людей" (батьків, молодіжних кумирів і "зірок", лідерів, педагогів, тренерів тощо).

3. Організація профілактичної допомоги підліткам і молоді з питань протидії і боротьби з асоціальними явищами, пропаганди здорового способу життя в молодіжному середовищі: надання послуг соціальної допомоги і підтримки у вирішенні особистих, сімейних проблем і негараздів (індивідуальні і групові форми консультування і навчання, тренінги); надання допомоги батькам у зв'язку з проблемами підліткової наркоманії, навчання діагностики ознак наркозалежної поведінки і методів дії на підлітка (консультування, лекції, заняття в групі); проведення з підлітками (зокрема з "проблемними" і "групами ризику") занять з формування антинаркотичних поглядів і переконань, навичок протистояння наркотичному тиску, відмови від першої спроби і "нарко-експериментування", усвідомлення переваг здорового способу життя (навчання, діагностика, гра, тренінг); виявлення можливостей і сприяння залученню підлітків "групи ризику" у творчі, спортивні, оздоровчі й інші програми та заходи молодіжних організацій.

4. Розвиток волонтерської основи проведення профілактичної роботи: навчання волонтерів-підлітків прийомів проведення профілактичної роботи на вулиці, в неформальних підліткових групах (лекції, ігри, тренінги, консультування за наслідками "вуличної" роботи і т. ін.); сприяння діяльності молодіжних громадських організацій з питань протидії зловживанню шкідливих речовин, пропаганді здорового способу життя в підлітковому і молодіжному середовищі (організаційна, інформаційна, методична й інша допомога).

5. Створення і подальший розвиток спортивних клубів у всіх видах і типах навчально-виховних закладів.

6. Активізація роботи за місцем проживання і надання державної підтримки закладам, молодіжним громадським організаціям і об'єднанням, які здійснюють виховну роботу за місцем проживання з підлітками і молоддю. Необхідно продовжити роботу зі зміцнення мережі існуючих закладів за місцем проживання, ширше використовувати

бази закладів культури, освіти, фізичної культури, а також залучати до організації роботи за місцем проживання громадські об'єднання і організації.

7. Розробка програми зміцнення здоров'я і формування здорового способу життя, де основною ідеєю є робота зі здоровими дітьми, підлітками, молоддю з метою вироблення у них цінності здоров'я, знань і звички здорового способу життя. Можливо, таким транслятором соціально-політичних пріоритетів держави може бути освітня програма "Основи здорового способу життя молоді", завданням якої була б спроба інтеграції ресурсів не тільки для формування у молоді відповідального ставлення до свого здоров'я, а й для засвоєння цінностей і норм соціального життя.

8. Передбачення системи податкових пільг для фірм і підприємств, які відраховують від свого прибутку кошти на підтримку дитячо-юнацького спорту.

Серед зацікавлених сторін виступають різні актори:

- в умовах ринкової економіки потрібно заохочувати приватний капітал до інвестування в індустрію здоров'я;
- визначальну роль у формуванні здорового способу життя повинні відіграти засоби масової інформації. Мова йде про створення масованої інформаційно-пропагандистської компанії з використанням широкого спектра різноманітних засобів; формування престижного іміджу здорового способу життя (інформація про шкоду куріння, зловживання спиртними напоями, ожиріння, малорухливого способу життя, конкретні рекомендації з використання тих або інших можливостей фізичної культури, реклама спортивних товарів, відеоматеріали про користь активного відпочинку і занять фізичною культурою).

Для вирішення зазначених проблем на цьому етапі розвитку охорони здоров'я стоять такі завдання:

- зробити кожному молодому людину активним учасником збереження свого власного здоров'я, формуючи відповідальне до нього ставлення, забезпечити доступність знань про стан свого здоров'я і знань про заходи щодо його зміцнення, а також запобігання захворюванням;
- сприяти розвитку необхідних для реалізації здорового способу життя інфраструктур;
- подолати перекіс, який склався в Україні у бік дорогих видів медичної допомоги, що справляють незначний вплив на здоров'я населення в цілому;
- посилити масові профілактичні заходи і розширити диспансеризацію населення, що у результаті приведе до покращення

здоров'я населення, збільшення тривалості життя й ефективнішого використання фінансових ресурсів на охорону здоров'я.

IV. Висновки

Таким чином, у країні необхідно формувати таку політику, яка б сприяла формуванню у молоді усвідомленої потреби в здоров'ї, розумінню основ здорового способу життя, забезпечувала практичне освоєння навичок збереження і зміцнення здоров'я.

Список використаної літератури

1. Борзова О.Г. Законодательные аспекты формирования здорового образа жизни : Рекомендации Комитета государственной думы по охране здоровья [Электронный ресурс] / О.Г. Борзова. – Режим доступа: <http://www.ohrana-zdorovja.ru/slushanie-2008-10-16r.html>.
2. ВООЗ: Задачи по достижению здоровья для всех. – Копенгаген, 1985. – 24 с.
3. Волос Б. Нормативно-правове забезпечення державного управління у сфері формування здорового способу життя / Б. Волос // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – 2005. – Вип. 1. – С. 238–243.
4. Жебровський Б.М. Діяльність органів освіти щодо зміцнення здоров'я та формування навичок здорового способу життя / Б.М. Жебровський // Здорова нація – запорука майбутнього України : матеріал. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 7 червня 2007 р. / [за ред. Р.М. Семенець]. – К., 2007. – С. 82–92.
5. Жигалова В.М. Формування здорового способу життя у дитячому та молодіжному середовищі як напрямок роботи Одеського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді / В.М. Жигалова // Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації : матеріал. підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 30 жовтня 2009 р. : у 2 т. – О., 2009. – Т. 1. – С. 313–314.
6. Паффенбаргер Р.С. Здоровый образ жизни / Р.С. Паффенбаргер, Э. Ольсен. – К.: Олимпийская литература, 1999. – 319 с.
7. Кривенко Я.М. Здоровий спосіб життя – важливий напрям державної політики / Я.М. Кривенко // Кар'єра молодих державних службовців (за підсумками стажування слухачів у 2004 р.) : матеріал. наук.-практ. конф., 22 вересня 2004 р. – Х., 2004. – С. 93–95.
8. Лисицын Ю.П. Образ жизни и здоровье населения / Ю.П. Лисицын. – М., 1982. – 357 с.
9. Москаленко В.Ф. Здоровий спосіб життя: теорія та практика / В.Ф. Москаленко // Охорона здоров'я України. – 2002. – № 2. – С. 4–6.
10. Москаленко В.Ф. Реалізація в країнах Європи стратегії з формування здорового способу життя в контексті політики "Здоров'я для всіх у XXI столітті" / В.Ф. Москаленко, Т.С. Грузева // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2004. – № 4. – С. 14–21.
11. Нідзельська В. Управління розвитком здоров'язберігаючого освітнього простору навчального закладу: практичні аспекти / В. Нідзельська // Освіта і управління. – 2010. – Т. 13. – № 2–3. – С. 157–162.
12. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии в работе учителя и школы : методическая библиотека / Н.К. Смирнов. – М.: АРКТИ, 2003. – 272 с.
13. Федько О.А. Питання формування здорового способу життя і моделей сталого розвитку українського суспільства / О.А. Федько // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2010. – № 2. – С. 215–219.
14. Фирсов М.В. Теория социальной работы : учеб. пособ. для вузов / М.В. Фирсов, Е.Г. Студенова. – [4-е изд.]. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 432 с.
15. Формування здорового способу життя молоді: проблеми і перспективи / [О. Яременко, О. Балакірева, О. Вакуленко та ін.]. – К.: Український інститут соціальних досліджень, 2000. – 207 с.
16. Шенкаренко О.В. Реалізація державної політики забезпечення здорового способу життя на рівні району / О.В. Шенкаренко // Теорія та практика державного управління : матеріали наук.-практ. конф., 24 вересня 2003 р. – Харків, 2004. – Вип. 5. – С. 187–189.
17. Шиян О. Розвиток кадрового потенціалу як засіб реалізації державної освітньої політики України з питань здорового способу життя молоді: регіональний контекст / О. Шиян // Збірник наукових праць НАДУ при Президентіві України / [за заг. ред. О.Ю. Оболенського, С.В. Сьоміна]. – К., 2008. – Вип. 1. – С. 82–88.

Стаття надійшла до редакції 08.08.2012.

Сокур Н.В., Киров В.И. Механизмы организации здорового образа жизни молодежи: стратегические задачи для управления

В статье рассмотрены механизмы управления формированием принципов здорового образа жизни молодежи. Проанализированы стратегии организации здорового образа жизни молодежи. Охарактеризована современная система мероприятий общества в направлении формирования здорового образа жизни молодежи, реализуемая на трех уровнях: социальном, инфраструктурном, личностном.

Ключевые слова: молодежная среда, молодежь, здоровый образ жизни, общественное здоровье, механизмы организации здорового образа жизни.

Sokur N., Kirov V. Mechanisms of healthy youth lifestyle organization: strategic tasks for administration

In the article the management mechanisms of formation of healthy life-style of youth are studied. The strategies in organization of healthy life-style of youth are analyzed. The modern system of society measures within formation of healthy life-style of youth, which is realized at three levels (social, infrastructural and individual) is observed.

Key words: youth environment, youth, healthy lifestyle, public health, mechanisms of healthy lifestyle organization.